

Fællesudtalelse fra DR, TV 2/Danmark, Koda, Gramex, Copydan Verdens TV, Copydan AVU-medier, Copydan KulturPlus, Copydan Arkiv, Copydan BilledKunst og UBOD om Europa-Kommissionens direktivforslag om kollektiv forvaltning og onlinemusik

Europa-Kommissionen har den 11. juli 2012 fremsat et forslag til direktiv om kollektiv forvaltning af ophavsrettigheder samt multiterritorial licensering af onlinemusik. Direktivforslagets overordnede formål er at regulere de kollektive forvaltningsselskabers administration med henblik på at sikre en større gennemsigtighed i rettighedsforvaltningen. Vi er som udgangspunkt positivt stemt for en sådan regulering af de overordnede rammebetingelser for kollektive forvaltningsselskaber.

Vi er dog bekymrede over den konkrete udformning af direktivforslaget i sin nuværende form, eftersom den vil være ødelæggende for den velfungerede struktur for klarering af ophavsrettigheder, som findes i Danmark.

Det eksisterende danske system sikrer, at det er nemt for DR og TV 2 Danmark samt andre radio/tv-stationer at erhverve rettighederne til at bruge meget store mængde af ophavsretligt beskyttet materiale, som udgør en væsentlig og integreret del af broadcasternes programvirksomhed. På samme måde kan tv-distributører i dag klarere rettigheder til retransmission og anden brug af radio- og tv-programmer på en let og smidig måde.

Systemet indebærer samtidig, at det kreative indhold (musikken, filmene, tv-programmerne osv.) rent faktisk bliver brugt og genererer indtægter til kunstnerne og andre rettighedshavere. Denne nemme måde at klarere rettigheder på er således en win-win-situation for alle parter. Der er mange gode eksempler på dette. Nogle af dem er disse:

- Aftalen mellem DR og Copydan Arkiv om tilrådighedsstillelse af DR's programarkiv, det såkaldte arkivguld; aftalen er den første af sin art i verden. Aftalen er med til at sikre, at den audiovisuelle kulturarv kan komme ud til den danske befolkning, blandt andet via tjenesterne Bonanza på DR.dk og DanskKulturarv.dk.
- DR og TV 2 kan hver dag udsende masser af musikværker gennem aftaler med Koda.
- Aftalen mellem DR og Copydan BilledKunst om brug af kunstværker i tv og på nettet er vigtig, da den giver en værdifuld og fleksibel mulighed for at vise kunstudsendelser.

Nøglen i denne måde at klarere rettigheder på ved masseudnyttelse af ophavsretligt beskyttet materiale, såsom musik, film, litteratur og kunst, er den såkaldte aftalelicens. Aftalelicenssystemet er i flere årtier blevet benyttet i de nordiske lande. Direktivforslaget indebærer, at aftalelicensmodellen ikke vil kunne opretholdes i fremtiden. Dette vil få alvorlige konsekvenser. Fx vil en aftale som den ovenfor beskrevne om tilrådighedsstillelse af DR's programarkiv ikke kunne lade sig gøre i fremtiden.

En ligeledes velfungerende ordning, der er baseret på aftalelicens, vedrører kabeloperatørernes retransmission af radio- og tv-programmer i kabel- og antenneanlæg samt kabeloperatørernes anden brug af radio- og tv-programmer. . Denne vigtige ordning, hvor kabeloperatørerne klarer

rettighederne, sikrer, at radio- og tv-programmer når ud til alle danskere. Hvis aftalelicensmuligheden ikke længere er til stede, kan det ikke lade sig gøre for kabeldistributørerne at klarere rettighederne, og det vil i sidste ende føre til kaos for radio- og tv-distributionen, samtidig med at rettighedshaverne vil miste betydelige indtægter.

En anden samfundsmæssigt vigtig ordning, som står for fald, hvis direktivforslaget skulle blive vedtaget i sin nuværende form, er tvangslicensordningen for udsendelse af indspillet musik i radio og tv samt anden offentlig fremførelse af plader, cd'er m.v. (Gramex-ordningen). Formålet med tvangslicensordningen er at gøre det let for musikbrugerne, heriblandt DR og TV 2 Danmark, at udsende indspillet musik samtidig med, at rettighedshaverne sikres et rimeligt vederlag. Systemet indebærer, at DR og TV 2 Danmark kun skal rette henvendelse til én organisation (one stop-shop) for at få stillet stort set hele verdens beskyttede musikrepertoire til rådighed. Direktivforslaget synes at lægge op til, at de store pladeselskaber skal kunne trække deres repertoire ud af Gramex med henblik på selv at forvalte rettighederne. I praksis vil det betyde, at DR og TV 2 Danmark vil risikere at skulle indgå aftaler med mange andre organisationer og pladeselskaber om størrelsen af betalingen, og det vil medføre forøgede administrative omkostninger hos såvel DR og TV 2 Danmark som Gramex, ligesom der vil være risiko for mindre dansk musik i udsendelserne.

Samlet set vil direktivet i sin nuværende udformning resultere i administrativt kaos, væsentligt forøgede transaktionsomkostninger, færre penge til danske kunstnere, negative konsekvenser for den kulturelle mangfoldighed og færre innovative digitale tjenester med kreativt indhold.

Vi skal på den baggrund appellere til, at den danske regering arbejder for at sikre, at det fortsat vil være muligt at benytte aftalelicenssystemet og tvangslicensen for musik.

